

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„Koroški Slovenec“,
Wien V., Margaretenplatz 7.
Rokopisi se naj pošljajo na naslov:
Zinkovský Josip, Wien
V., Margaretenplatz 7.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrtletno: K 3000.—

Za Jugoslavijo
četrtletno: 15 Din.

Posamezna številka 400 kron.

Leto II.

Dunaj, 1. novembra 1922.

Št. 44.

J. M. T.:

Pisma iz Amerike.

IV.

Ves svet cedi sline po Ameriki. Dolar, ne več splošno denar, je sveta vladar. Gotovo se morata cediti strd in mleko po deželi, kjer je dolar doma! Je nekaj na tem! Marsikaj je v Ameriki res dobro ali vsaj desetkrat boljše, kakor kje drugje. A vse ni zlato, kar se sveti. Omenil sem, da je tudi mnogo plev med ameriško pšenico in mnogo pleha med zlatom. Vse pa kaže, da pleve in ničvredni pleh strašno silita na dan. Posledica vojne se javlja tudi po Ameriki vedno bolj v podobi moralčnih smeti. Hudodelstva se množijo, čednosti ginejo, in nekega lepega dne se more pripetiti, da se tudi ameriška nebesa spremene v pravcati pekel, kakor so se evropska izpremenila vsaj v — papirnata.

V zadnjih mescih je začel po ameriški javnosti briti neki čuden veter. Mrzel je, ker prihaja iz severa, ali recimo po pravici iz — Rusije, dasi je Rusija tako daleč od Amerike in — mrtva! Kako to? „Ruski“ veter ali „ruska“ bolezen, ki je uničila Rusijo in davi Evropo, ni rusko-slovenska, temveč rusko-židovska bolezen. Žid in boljševik to je eno in isto. Pa ne veste, da tiči Amerika do ušes v židovskih krempljih? Po številu sicer Židje ne pomenijo mnogo pri 110 milijonih, a znali so si priboriti silen vpliv v javnosti in spraviti najboljše panoge gospodarskega življenja v svoje roke. Veletrgovina in borza sta popolnoma v židovskih rokah. Kaj hočete še več? Še večjega pomena je židovsko časopisje. V New Yorku je v zadnjem času prešel edini večji dnevnik („New York Herald“), ki še ni bil pod židovsko kontrolo, v roke — Židov! Lahko si morete misliti, kakšna je javna hrana, ki jo zajema Amerika iz takega časopisja.

Sicer je Žid prebrisan in ne prihaja kar s strupom, a počasno zastrupljenje javnosti z židovsko nemoralnostjo je tem nevarnejše. Kdor ima oči odprte, se prav nič ne bo čudil, ako sili „ruska“ bolezen tudi v Ameriki na dan. Žid je tu in kjer je Žid, tam je revolucija. Razmere so se v zadnjih dneh razvile v malo revolucijo. Pa moremo še več kaj pričakovati.

Dne 1. aprila so zaštrajkali premogari. Ne vem, koliko so imeli povoda za štrajk, a saj vemo, da štrajka ne napove delavec, temveč voditelj. Prav ima delavec, če zaštrajka, ako se drugače ne more ubraniti odiranja in izkoriščevanja, ali če si s tem pomaga doboljšanja mezde. Odprto je pa vprašanje, ali je bil ta premogarski štrajk potreben? Vse delavstvo je ob vojni dobro služilo. Zdaj skrčijo meze in to boli. Meni se le zdi, da ni toliko skrčenje mezd povod stavke, temveč so voditelji hoteli pokazati, da znajo govoriti „po ruski“!

Še bolj se kaže „ruska“ stran štrajka pri železničarjih. Ko so dne 1. julija zaštrajkali, so časniki iz Chicaga in Št. Pavla omenili, da so žene pričakovale svoje možje pred delavnicami — lastnih avtomobilih. K mojemu sosedu se je iz mesta Devilo Lake pripeljal po štrajku čisto navaden železniški delavec z družino vred v lepem avtomobilu in so se farmarji popraševali, kako da je treba potemtakem štrajkati!

Ne bo šlo povsod samo za potrebni kruh in v Ameriki je bil pri kruhu še vedno tudi velik kos mesa in je še zdaj. Želodec ne kruli, a razsaja „ruska“ bolezen in v revoluciji je tako lušno! Kako se bo ta bolezen razvila, se ne ve. Sumim pa, da se bo takoj pojavila v drugi obliki ako zdaj še ni ugodno vreme za rusko podjetje. Sicer zatrjujejo nekateri voditelji, da niso komunisti in nočejo ruskih razmer, a Gomperz, glava unije, je Žid in ve, kam pes taco moli. Kri je že tekla in puške so

pokale. Pa se Vam cedijo sline po Ameriki! Moji farmarji so mi živ dokaz, kakšen duh se pojavlja v „srečni“ Ameriki. Sicer so imeli res slabe letine, a o kakem pomanjkanju ni govora, edinole za denar je malo trdo. Pa komaj čakajo, da bo šlo „los“! V primeri s koroškimi kmeti so pravi veleposestniki (vsak ima 500 do 1000 johov črne, jako rodovitne zemlje!), v slučaju kake komunistične razdelitve zemlje ali premoženja bi morali marsikaj — o d a t i, pa komaj čakajo na prevrat! Žid je znal zastupiti ves svet.

Ker je Amerikanec zelo praktičen, bo morda še pravočasno spoznal nevarnost in jo odvrnil namreč zaježil kapitalizem, da bo delavec pošteno plačan, a ubil tudi kačo rusko-židovskega boljševizma, ki samo zastuplja in uničuje. Slin pa Vam ni treba cediti po Ameriki! —

Kako se bo napravil red v državi.

Red se mora napraviti v naši beračiji; ali ga napravimo sami, ali ga bodo napravili drugi s silo. To uvidevajo tudi že delavec in pravijo, da ga napravimo sami, ne le brez tujih bajonetov, marveč tudi brez tujih posojil. Kako se pa bo torej stvar napravila?

Prvo je, da se naj ne doplačuje naprej kakor do zdaj pri železnicah kar gorostasne svote. L. 1919 smo imeli v Avstriji 87.000 železničarjev, 1921 90.000, z družinami vred 273.000 glav, 1922 92.700 oseb, z družinami vred 339.000 ljudi! Torej smo gazili naprej v blato kakor le kedaj popred. Sprejemalo se je ljudi naprej, in država je plačevala! V stari Avstriji je prišel na 175 ljudi en železničar, L. 1919 je prišel železničar na 70 ljudi. V Avstriji imamo na tisti progi 80 proc. železničarjev več kakor v Švici, tam je pa promet trikrat

PODLISTEK

Rutarjev Jur.

(Nadaljevanje.)

Tristo šmentov, glej, kaj človek vse zbarra. Nemara bo jutri ta slavnost res še imenitna, če pridejo taki gospodje iz Celovca! Hodil sem po placu gor in dol, in bolj se je nagibal dan proti večeru, bolj živahno je postajalo na vasi, več ljudi je letalo na hrib in nazaj, fajerberkarji so prinašali veje in mlaje. Hauptman v spremstvu frboltarja je dajal kratka povelja. Hribarjev Luka jima prinese naproti dve veliki brezi. „Bravo, Luka — ga je pohvalil frboltar, — te bomo vsadili tam, kjer se začne pot na Koblo.“ „Aber nein — se je zadržal havpman — diese, diese, — a was, — diese brezn, Luka, nesi gor na Koblo!“ Ejduhat, sram ga je postalo, ker sem se mu smejal, pa tega mu nisem hotel povedati, kako se breza pravi po nemško.

Vsa zasopljena mi prileti naproti frajlajn Leli. Ta gospodična je baje veliko pripomogla k zmagi ob plebiscitu. Noč in dan je pisala na mašin tako hitro, da je enkrat namesto „Kärnten ungeteilt“ zapisala „Kärnten ungeheilt“. „Grüss Gott, Herr Jur, morgen, ach morgen boste slišali moj glas, moj sopran, ko bom pela mašo „Hier vor deiner Majestät“.

En govor se moram še naučiti, pevska vaja je, ah, cela noč bo hin! Kaj mislite, Herr Jur, gotovo bo imel nemški katihet tudi nemško mašo, to se spodobi.“ „Gotovo, to bi bilo prav — sem ji pritrtil jaz, — saj je res že nevarno, da se bo naš kraj pri teh latinskih mašah čisto polatinil. Ko sem zadnjič šel mimo mežnarjeve hiše, sem videl, da je mežnar držal svojega fanta za ušeca in ta se je moral učiti latinske besede: pauperis plebis sine lucis.“ „Ach Gott, dieser čuš, od plebiscita ga je nekaj mučil! Auf Wiedersehen, Herr Jur! Ne pozabite jutri poslušati moj glas in po maši moj govor!“ „Mein kumplament, gospodična, ne bojte se, poslušal vas bom z ustmi in ušesi!“

Zvečer sem jo zavil v gostilno k Muceju, ker sem vedel, da bo komite tam delal plan za jutrajšo slovesnost in da se bo havpman tam prepričal o delovanju raznih odsekov. Res, ko vstopim, sta bili obe gostilniški sobi nenavadno razsvetljeni in že zelo polni ljudi od komiteja. Malo postrani so me pogledali, pa kaj hočeš, gostilna je za vse in posebno taka, ki ima bolj slabo pijačo, mora biti z vsakim gostom zadovoljna. Vsedel sem se kakor navadno za peč, naročil glasno vrček piva in da bi bolj slišal, sem havelok in klobuk obesil na klin, ušete pa spucal.

„Hallo, meine Herren, — je zaklical havpman, ali je za jutre alles bereit? Tomaž, kako

je z bando, ali bo foll besetzt?“ Tomaž je nerodno prikoračil pred havpmana in se hotel po vojaško postaviti, pa ni prav šlo. Bolj zgevanega srca je rekel: „Muzika bo, dva harmonikarja in jaz klarinet. Pavko je moral včeraj Štamcov Folt za podplate zrezati.“ „Dos is a Gfrett — je djav havpman. Gut, abtreten! ... Also fajerber, ist alles bereit?“

Adamov Honzej, pri fajerberu havpmansteltvertretar, je skočil pokonci salutiral in poročal: 25 mož, 6 brez kap, 4 brez pluzne, trije pa čevljev nimajo potumplanih.“ „Dos is a Gfrett, — je spet zagodrnjal havpman. „Tristo orehov — se je oglasil Žumrov Feliks — saj se čevlji lahko vsem trem iz pavke potumplajo in jutri pri maršu naj ti fest bijejo v tla, malo bo že lih tako pelo!“ „Gut — je djav havpman, — abtreten! ... Herr Lehrer, wie stehts mit die pevčen?“

Učitelj je kar sede dal raport: „Tri dekleta, en basist, 2 tenorja!“ — Wenig, wenig — je jamral havpman. „Ja kaj pa se hoče — se je opravičeval učitelj — Vosejeva Nana zaradi tenorista Tevža ne gre, Šušmarjevi Lizi je šivilja janko skazila, Mlinarjeva Zefa je pa v kimpeti.“ „Dos is a Gfrett — je zopet zdihoval havpman.

„Franc, kdo bo pa jutri streljal in koliko je pulbra? se obrne sedaj havpman do Hajžo-

tolik, kakor pri nas! Torej v Švici stori eden, kar pri nas opravi četvero ljudi! Država naprej ne bo več doplačevala, da bo ljudstvo videlo, kaj ga stane na takšen način vožnja po železnici, in da se ljudstvo samo dvigne proti temu nesmislu. Zdaj stane vožnja iz Celovca v Sinčovas 16.000 kron, kmalu se bo cena podvojila in to še dolgo ne bo dosti, ker zdaj železnica ne more popravljati vozov in se že vse vkup ruši. Saj vidimo kakšni so vozovi. Železnica naj dela, kakor se je delalo pred vojsko in kakor se dela povsod na svetu: dela naj s toliko ljudmi, kakor jih je pač treba in ti naj delajo res osem ur, te se naj pošteno plača pa bo red, ne bo se več kradlo in vožnja ne bo predraga.

Velik je primanjkljaj pri pošti. Pristojbine se bodo zvišale, osobje se bo pritegnilo k rednemu delu, da ne bo eden drugega oviral. Od 1. novembra naprej bodo pristojbine kar slane: dopisnica 200 kron, v inozemstvo 900 kron, pismo v kraju 320 kron, iz kraja 400 kron, v inozemstvo 1500 kron, priporočilo 640 kron, v inozemstvo 1500 kron!

Državne tovarne, v katerih so hoteli socijalni demokratje izvesti svoje sanje: da se naj volijo ravnatelji od delavcev, da se naj vsaki ukaz predlaga šele svetu delavcev, da se naj poprej določi delavcu plača in delovni čas, potem pa sili odjemalca, da plača kakor se blago zaračuna: te sanje so se izjalovile, država ne more več plačevati za to igračkanje stotine milijard vsako leto povrh, tudi temu bo konec.

O državnih uradnikih se je že veliko govorilo in pisalo. Zanimivo je, kar vlada zdaj pripoznava, da se do zadnjih dni niti ni vedelo, koliko ljudi je v državni službi! Šele zdaj so jih sešteli in našli, da jih je brez železniških uradnikov 93.852. Od teh se jih bo odstavilo 2743! To se nam zdi zopet le neka norčija! Toliko in več jih vendar vsako leto pomre, in država menda zopet misli le čakati, da ta „Beamtenabbau“ izvrši — smrt! Vemo, da je hudo, dajati ljudi iz službe, ki so si na državni račun mehko postlali, ali vemo tudi, da za toliko ljudi ni dela in ni kruha! In zato je opravičena zahteva, da se odslovijo ljudi, ki niso zmožni naročenega dela, takih, pa je socijalna demokracija urinila državi 42.000 ne pa 2700! Železniških uradnikov je 75.000 vseh vkup 168.000 ljudi, tako da v državi pride na 38 ljudi državni uradnik, če prištejemo še deželne uradnike in učitelje potem vidimo, da na vsak dom pride en uradnik, ki ga mora ta dom sev plačevati.

Na drugi strani se morajo zvišati tudi državni dohodki: Dohodki carine se zvišajo od 80 na 100 milijonov zlatih kron. Davek od opojnih pijač se tako zviša, da se dobi od žganja 9 milijonov, od piva 7,6 milijonov, od vina in mošta 10,7, od sladkorja se pričakujejo 3 milijoni zlatih kron.

vega Franca. Ta se je tudi kar sede oglašil: „Jaz drugače ne streljam, če mi ne pripravite na Koblo en fasl piva. Pulbra je pa 2 kili.“ Havpman se je zavzel: „Wass, wass, nur zwei Kilo?“ „Ja, ja, — je odvrnil Franc, — Fass, Fass, da se bo pilo!“ „Deset kil pulbra bi moralo biti, — se je jezil havpman. „Ja, — je djav Franc — zakaj ste pa Saufferjevega Lukeja poslali ga kupovat? Ta je v Celovcu od gostilne do gostilne vsega postrelil!“ „Dos is a Gfrett, je spet zajamral havpman. Gospod frboltar, sedaj pa govorite vi!“

Gospod frboltar se je odkašljaj in začel: „Kakor vam je znano, bo jutri na Kobli feldmesse in mi moramo imeti tudi enega mežnarja, da bo ministriral. Kdo je bil včasih ministrant?“ „Ti si bil — je žoknil Tevžjakov Miha Pucejevega Joza, da je ta glasno zajavkal. Vse je pogledalo tja. „Ha, Joza bi fajmoštru pri maši vino popil,“ se je smejal Činklcov Cenej in drugi so se krohotali z njim. „Rube — je zaklical havpman, — Joza, torej boš?“ „Mežnarijo — je djav Joza — naj tisti opravlja, ki oglja, ministrira pa naj njegov sin, taka je navada po naših farah. Jaz sem socialist in se na take reči ne zastopim.“ „Gospod učitelj — je odgovoril frboltar — bo pri maši res orglal na harmonij, a tega, Joza, pa vendar ne moreš zahtevati, da bi ministriral njegov sin Adolf, ki je pri folksveru bil za lajtnanta in

Na splošno ostanejo stari davki, a zdaj je ljudstvo po raznih naredbah tako zbegano, da nihče ne ve, koliko je dolžan plačati, in ljudstvo davkov tudi ne plačujejo skoro nič, ko uradništvo ne predpisuje nič. Uvedel se bo davek na blagovni promet! Pri tem bo treba le paziti, da se ne bo tista moka štirikrat obdačevala: ko kmet proda žito zadrugi, zadruga mlinarju, mlinar moko peku, pek kruh stranki.

Zvišale se bodo tudi pristojbine. Vse to se mora napraviti, ako nočemo se naprej pogrezati v ciganijo, da bomo nazadnje strgani berači vsi vkup. Vsakdo naj plača, kar sprejme in nehati mora tista brezvestna špekulacija na državna sredstva, ki je do zdaj zidala železnice, zidala palače — glej poštno ravnateljstvo v Celovcu — zidala ceste kot napitnino političnim pristašem. Bogata Češka in rodovitna Galicija ste se od nas ločili, zdaj nimamo nikogar, ki bi za nas plačeval napotrebno razkošje. Delajmo in štedimo in ko bomo zopet kaj imeli, se bomo zopet postavili.

POLITIČNI PREGLED

Avstrija.

Vse se zanima sedaj samo za bodočnost Avstrije in stoji pod vtisom razprave sanacijskega načrta v parlamentu. Medtem so se končala tudi predposvetovanja z delegati Društva narodov, ki so gladko potekla. Predložen jim je bil nekak osnutek zakonov. — Po poročilih listov bo predložil španski ministerski svet parlamentu zakonski načrt, da se udeleži s posojilom akcije za vspostavitev Avstrije. Jamčiti hoče 5%. Dolga in trnjeva je še pot do rešitve.

Nemčija.

Nemčija sledi popolnoma vzgledu Avstrije in se bo še tega leta zrušila, ako se ne zgodi kak čudež. S padcem marke se je hotela izogniti reparacijskim plačilom, kar je deloma tudi dosegla, ker je sedaj prvo, kar more nuditi antanta Nemčiji, da ji dovoli daljši moratorij. Temu bo seveda Francija močno nasprotovala, ker bo imela ravno radi neizplačila reparacijskih obveznosti prihodnje leto 4 milijarde frankov deficita. Treba je pozidati opustošene kraje in zato se potrebuje denarja. Ali tudi Nemci sami so se zavedli, da vodi ta pot v prepad, zato so se začeli resno truditi dvigniti kurz marke. Vlada je pozvala v Berlin inozemske finančnike in s strankami je v nepretganih pogovorih, kako dvigniti kurz marke in jo stabilizirati. Tudi reparacijska komisija pride tja, da se pogovori z vlado o potrebnih korakih za vspostavitev ravnotežja v državnem proračunu in drugih važnih finančnih vprašanjih. Gotovo je, da se tako delaven in izobražen narod kot so Nemci s tako razvito industrijo, ne bo izgubil in propadel. —

tudi ne zna!“ „Všecko jedno — je odvrnil Joza, — jaz ne bom, saj sem tudi jaz bil enkrat frajtar. „Če bo nemški katihet mlad in žavbern, bom pa jaz — se je oglašila frajlajn Leli. „Seveda, ti bi ga že rada vjela — jo je poštenkala frajlajn Cibi. „Ruhe!“ — je zavpil havpman, — also kdo bo?“ Vse je bilo tiho, nihče se ni oglašil. „Dos is a Gfrett! — je vzdihnil havpman. Ta točka je ostala nerešena, nobeden ni hotel ministrirat. Fajerberkarji so se bali, da bi koga ne prisilili, zato se je eden za drugim počasi zmuznil skozi vrata proti domu.

Še le zdaj, ko se je soba precej spraznila, so me nagledali tam pri tisti mizi, kjer je bil zbran generalkomite. „Glej, ta je tudi tam“ — je šepetnil frboltar havpmanu na uho. „Kdo?“ je zagodrnjal havpman. „No, dieser oberčuš!“ „A was — je mahnil havpman z roko in se zatopil v premišljevanje, kaj bo, če bo moral sam ministrirat.

„Zahlen!“ sem zavpil nemško, da so se tam pri mizi vsi zdramili. „Herr Jur, že domu? — je vprašala frajlajn Leli. „Vi boste lahko spali brez skrbi, al jaz in mi pa težko, da bi zatisnili oči, je pripomnila Cibi. „Meia kumplement — sem se poslovil, ko sem že za kljuko pritisnil.

(Se nadaljuje.)

Državni zbor je sprejel predlog za podaljšanje uradne funkcije državnega predsednika Eberta do 30. junija 1925. Tedaj se bo vršila nova volitev državnega predsednika.

Italija.

Fašizem je bil v začetku samo gibanje malmoščanskih mas, ki so se mu polagoma pridružili srednji in veleposestniki ter mnogo uradnikov. Vlada ga je podpirala. Oprt na kapital veleposestnikov se je mogel razviti polagoma v državo v državi. Danes razpolagajo fašisti s popolno civilno in vojaško organizacijo, z oboroženo silo, ki ima puške, municijo, strojnice, topove in aeroplane; imajo svoje oficirje in podoficirje, razpolagajo torej s sredstvi, ki jih ima v normalnih časih samo vlada. Svojo moč uporabljajo na poseben način. Pollaščajajo se mest, odstavljajo njim neprijazne občinske odbore z revolverji v rokah in postavljajo svoje privržence za upravitelje. Razen tega izvršujejo razna nasilstva. Po celi Italiji so požgali skupno že 500 ljudskih domov in razdejali skoro vse socijalistične tiskarne. V svoji ošabnosti in moči grede še veliko dalje. Poslali so Facti ultimatum in ta je postal ostavko; v novi vladi zahtevajo zase 4 sedeze: zunanje zadeve, vojsko in mornarico, javna dela in socijalno skrbstvo. S tem bi dobili vso moč v roke. Ni čuda, da se jih vse boji. Vprašanje je pa, ali bodo zmožni izvleči državo iz finančne krize in odpraviti ali vsaj zmanjšati 6 do 7 milijardni državni primanjkljaj in ustaviti padanje lire. Da sigurno dobe vlado v roke poizkušajo nasilnim potom doseči izpremembo. Mobilizirali so svoje bande, ki so zasedle Rim in prevzele upravo v svoje roke. Fašisti so tudi gospodarji vseh večjih mest v srednji Italiji, kjer gospodarijo neomejeno po njih lastnem načinu. Pretrgane so vse zveze z Rimom. Kralj je poveril poslancu Mussoliniju sestavo nove vlade, ki bo čisto fašistovska. Težko bo najti na svetu še kako državo, kjer bi bil tak nered kakor v Italiji.

DNEVNE VESTI IN DOPISI

V katerem jeziku se mora učiti veronauk v šoli? Kn. šk. krški konzistorij je sklenil 2. febr. 1907: „Elementarni poduk bo mogel katehet s polnim uspehom deliti le v o-nem jeziku, v katerem govore otroci s starši in tovariši doma in pri igranju, v katerem so se naučili prvih molitev od svoje matere. Če je od ene narodnosti tudi le neznatna manjšina otrok v šoli, tudi te ne sme zanemarjati, ampak vsakemu posvečati potrebno in primerno skrb. Pristransko pospeševanje enega ali drugega jezika v škodo verskega pouka samega, bi se moralo smatrati kot zloraba cerkvenega poslanstva, ta edina daje katehetu avtoriteto veroučitelja.“ — Tridentinski cerkv. zbor pa je sklenil: „Verske resnice se morajo poučevati v jeziku ljudstva.“ Kako pa danes izgleda v tem oziru na Koroškem?

Loče. (Še enkrat Abstimmungsdenkmal.) Čemu je bil potreben „Abstimmungsdenkmal“ v Ločah, priča najbolje okrožnica, ki jo je razpošiljal „Denkmalkomitee“ po vsem nemškem svetu in beračil za prispevke. V tej okrožnici tarnajo loški „vlenemci“ takole: „Z ozirom na to, da leži naša občina na meji dveh držav in ker delujejo Jugoslovani z največjim pritiskom, da dobi kraj popolnoma jugoslovansko lice (strah ima velike oči! — op. ured.), bi bilo posebno važno, ako postavimo tak spomenik (zamišljen je bil vojni spomenik, — op. ured.), mi Nemci (!) in „Kärntner treue“, ker le tedaj bo nastal v taki obliki, ki bo označil naš kraj kot del Nemške Avstrije.“ Sedaj pa res verjamemo da bo Avstrija rešena!

Bekštanj. (Staroavstrijski Amtschimmel.) Pred nedavnim časom je dobil posestnik iz naše občine vabilo na okrajno sodnijo v Beljaku, da mora priti osebno po rentno knjižico za osebo, kateri je on kurator. Ker dotični posestnik ni imel v Beljaku drugih opravkov je naprosil sodnijo, da mu z ozirom na visoke potne stroške — železnica sama stane na obe strani 7000 K — prihrani pot in če mogoče dostavi rentno knjižico drugim potom. In res je prišla po par dneh pošiljatev po pošti, za katero je moral plačati 200 K poštne; v o-

vitku pa se je nahajala vložna knjižica poštno-hranilnega urada, glaseča se na: reci in piši štiri sto avstrijskih kron. Ali bi se take stvari ne mogle dostavljati potom občine ali orožnikov? Čemu pa plačujemo uradnike in državne nastavljenice?

Beljaška okolica. (Surovo obnašanje mladine.) Večkrat je opaziti, da se mladina, ki prihaja v Beljak na delo zelo surovo obnaša. Zlasti po vstopu na večernem vlaku na državnem kolodvoru se vedajo taki poldorasli fantalini kakor pravi divjaki. Često nagajajo sopotnikom s svojimi surovimi šalami in z izživljanjem, mnogokrat pa je slišati med njimi take pogovore, ki dokazujejo njihovo popolno moralno pokvarjenost. Pred nekaj dnevi se je nad takim obnašanjem zelo zgražal neki nemški sopotnik, češ, da kaj sličnega še nikjer drugod ni doživel, posebno pa je z vso opravičenostjo opozarjal na to, da se z istim vlakom navadno vračajo domu tudi otroci, ki obiskujejo šole v Beljaku. Tako ti mladi suroveži s svojim vedenjem ne nadlegujejo samo sopotnike marveč pohujšujejo tudi šolsko mladino. V našo največjo žalost pa moramo ugotoviti, da se gre v največ slučajih za potujčeno slovensko mladino, torej za otroke slovenskih starišev. Taki so sadovi raznarodovalne politike na Koroškem.

Boroveljska okolica. Nemčurkim Borovljancem je letošnja obletnica plebiscita zopet navdahnila bojno razpoloženje. V sredo po slavnosti so sedeli pri Justu trije okoliški kmetje. Vstopita dva Borovčiča (imena so na razpolago) in grozilno vprašata ozirajoč se nanje: „Sind keine Čušen da zum totschiagen?“ Da se izognejo pretepanju, so miroljubni kmetje zapustili gostilno. To se lepe manire! Kadar pa pride boroveljska gospoda po mleko, volno itd., takrat so pa čuši dobri! Si bomo zapomnili!

Podgora v Rožu. Ni še dolgo tega, odkar je bil ustreljen na Macnu po nedolžnem neki 15letni fant. Tudi nam je še dobro v spominu zavratni napad na dekana Limpelna, ki je šel z Najsvetejšim. Kaj in koliko se je dognalo od strani orožništva o teh dveh vnebovpijočih zločinah nam ni znano, pač pa čutimo, da se hočejo ti dogodki pomalem zabrisati. Ni čuda sedaj, da se vedno množijo ropi in tatvine; zadnji čas se je začelo krasti kar pri belem dnevu. Dne 8. septembra t. l. je pripeljal g. Anton Košir, posestnik v Podgori, voz svojih čebel domu, katere je imel v paši onstran Drave. Panje je zbasal pred Mesarjevo hišo. Ko je šel še po sode v Kožentavro, sta mu bila medtem ukradena dva panja čebel. Lastnik je hitro naznanil tatvino orožništvu, ki je tudi kmalu došlo na lice mesta. Kljub temu, da je Košir orožnikom izrazil svojo sumnjo, so šli orožniki iskat panje v — gozd. Našli tam seveda niso nič, ter odšli. Košir si je pa mislil, čebele vendar niso šivanke in „pomagaj si sam, če hočeš, da ti bo pomagano“. Dobil je hitro, tam dva fanta ter ju poslal vohunit. In glej vruga, čez nekaj časa prideta fanta in povesta, da so panji s čebelami skriti v slami našega župana. Prišla je seveda takoj tatvina na dan in tudi, da jih je ukradel nek Jaki, ki stane pri Mesarju. Vsak bi mislil, zadevo bo dobila sodnija v roke in tat bo občutno kaznovan ali motili smo se. Kakih 14 dni na to prideta orožnika h Koširjevi ženi, ter pravita, se neda nič napraviti, ker tat je malo „trap“ in ker pravi, da je sode samo shranil zato, da bi jih kdo drugi ne mogel ukrasti. En panj čebel se je zadušil, ker ga je tat tako „previdno“ shranil. Lastnik utрпи škodo, tat pa ne bo kaznovan, ker je „trapast“. Čudne razmere!

Št. Janž—Podsinnivas. (Spet en porcijon „frahajta“.) Naše društvo jih skrbi in srbi. Nekaj časa smo imeli mir, dokler smo čakali kredite. Sedaj pa mislijo, da gredo spet lahko na lov za „iredento“. „Waffenpass“ so dobili na podlagi tistega člana v neki mednarodni pogodbi, ki govori o zatiranju manjšin. One določbe namreč o varstvu veljajo samo za nemške manjšine. Posebno naš vrli predsednik jim je trn v peti. Za boljše vika, anarhista, komunist, načelnika iredentistov ga proglašajo, a koravno vrši svoje krščanske in državljanske dolžnosti neprimerno bolj vestno, kakor vsi tisti kričači in temni rovarji skupaj. Frjan! Zaveš, da ti nagajajo ljudje, ki so vrgli biser svojega materinega jezika v blato in ga teptajo z nogami še globlje v blato, ta zavest ti bodi v

čas, vzpodbudo in plačilo. Vztrajaj! Naše zaupanje imaš. Saj vemo, odkod piše veter. Ali mari — nič ne vemo, komu je najbolj trn v peti naše kat. izobraževalno društvo? Mari — nič ne vemo, kdo je najhujši nasprotnik naših poštenih prireditev? Mari — nič nismo čuli, ko se je nekda nekdo šopiril: „Das war die letzte „igra“? Mari — nič ne vemo, koga najbolj bodo v oči naši slovenski napisi? O, vemo vse, čisto vse. Vemo tudi to, da vsemogočen ta gospod „Nekdo“ ni in da pogreba našega naroda ne bo učakal. Posamezniki se menjajo, narod pa ostane!

Celovec. Dne 8., 15. in 22. oktobra je politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem priredilo shode v Št. Janžu v Rožu, v Kotmari vasi in v Škofičah. Vsi so bili mnogoštevilno obiskani. O svetovni, avstrijski in koroški politiki je poročal gosp. dež. poslanec Poljanec. Ljudje so povsod z velikim zanimanjem poslušali poslančeva izvajanja in mu izrekli zaupnice. To je najboljši odgovor na nesramne napade na koroške Slovence in njihove poslance v raznih nemških listih in v „Koroški Domovini“.

Kotmara vas. Dne 15. oktobra je bilo pri p. d. Masovnjaku v Trabesinjah zborovanje „Kor. slov. stranke“, na katerem je govoril g. poslanec Poljanec. Kljub slabemu vremenu je bil zborovalni prostor nabito poln. G. poslanec je nam tolmačil naš sedanji položaj, tako v gospodarskem, političnem in narodnem oziru, katera izvajanja je naše ljudstvo pazno poslušala. Domači pevski zbor „Gorjancev“ je vmes zapel par pesmi. Dobro uspeli shod je mirno končal. G. poslancu se zahvaljujemo za trud in ga prosimo, da bi prišel še večkrat med nas.

Galicija. Naši posilnemei so tudi letos obhajali plebiscitno slavnost. Ker so vedeli, da bi 10. oktobra ne bilo ljudi, so jo obhajili že v nedeljo prej in naročili ljudi tudi iz Celoveca. Streljali so tudi, menda na čast prisilnemu posojilu. No, vsak ima svoje veselje, naj ga imajo tudi nemčurji! Samo čudno se nam zdi, zakaj se ljudem, ki drugače za cerkev le malo ali nič ne marajo, od cerkvene strani vse ustreže. Mi cenimo sv. mašo vendar višje, kakor da je tem ljudem samo za štafaže. Letos je bila maša zunaj cerkve, morebiti jo bodo drugo leto zahtevali v Prošici ali celo na Obirju. Ali se jim bo takrat tudi še ustreglo?

Št. Ilj ob Dravi. Dne 8. okt., to nedeljo pred drugo obletnico plebiscita, ko so naši nemčurji imeli povsod nastavljene svoje „Rinkelšpile“, seveda tudi niso smeli zaostati naši „štramdajč“ Vrbljani za drugimi pustnimi norci. Ker jih je bilo menda samih sram, so za svoj sprevod poklicali godbo celo — strmite! — iz nemškega — pardon! — laškega Beljaka. Cel „cug“ tega „Herrenvolka“ se je pomikal „za Ausflug“ v Logaves, seveda celo do našega gostilničarja Schleicherja, kjer smo imeli Slovenci v plebiscitni dobi svoj glavni stan. Naj pribijemo še to, da v celi Logavesi ni bilo ne jedne zastave razobešene in da sploh Logavaščani niso gojili nobene želje, gledati te pustne norce, posebno ker je pustni terek to leto že minul. Nato so se z groznim tulenjem vrnili, da se okrepčajo po trudapolnem svojem kulturnem delu. Ta dirindaj Vrbljanom privoščimo, le eno se nam ne zdi prav. V Vrbi so se namreč naši bratci — kakor smo zvedeli — prav pošteno gostili in napili in to v sedanjem času, ko mnogi reveži v Vrbi nimajo zadostnega črnega kruha. Tako izgledajo parade do kosti izmozganega ljudstva, naših narodnih nasprotnikov. Kako pa to, da so ti nemčurčki tako „freindlich“ kadar jim Slovenci iz okolice prinašajo: mleko, sir, puter, jajca itd., reči, ki bi našim družinam doma prav dobro došle? Po njih sadu jih boste spoznali! (Mat. 7, 16.)

Pliberk. Obletnica plebiscita se je praznovala tu z velikim sijajem. Pokanje topičev, vse mesto v zastavah, na predvečer pa umetna razsvetljava, kaj še hočete več? Po gostilnah pa slisiš neprestano zabavljanje čez prisilno posojilo in odločno zatrevanje: „Ne bomo plačali, pa ne bomo“. Tako torej izgleda vaša toli hvalisana „Heimattreue!“ Če ste tako „heimattreu“, kakor se bahate, zakaj pa se ne usmilite svoje domovine, te reve-beračice, vse pohabljenе, ko zahteva od vas dodpore? Le štejte ji, štejte ji lepe tisočake in milijone! Vsaj ste ji tako zvesti! Tu pokažite svojo „Heimattreue“!

Gorenče. Že pred tremi leti so pripravljali, da bi popravili cerkev in župnišče. Plebiscitno zmede so ovirale delo. Lani je komisija pregledala, kaj se mora popraviti. Skozi streho teče že več let, tako da gnije že tramovje. Po pravljjanje se ni dalo več odlagati. Komisija je sili-la, naj se z delom prej ko mogoče začne, ker bo pozneje še vse dražje in bodo ljudje še težje plačevali. Komisija je spoznala za potrebno, da se s popraviljem takoj začne, ker se že dela škoda. Nastale so pa razne težkoče in ovire, ki so zadrževale popraviljanje. Kljub temu bi moglo biti zdaj delo že povečini končano. Zlasti, če bi se bilo začelo takoj od začetka vse potrebno pripravljati. Tudi draginja pred enim letom še ni bila tako velika. Sedaj, čez eno leto, pa so vse stavbe še v ravno istem stanju kakor pred enim letom. Oblasti so se začele zanimati, zakaj se z delom ne začne, in komite za popraviljanje je odstopil. Izvoljen je nov staveni odbor (F. Ehart, T. Kužnik, V. Lačen), ki je prevzel popraviljanje.

Sele. Nenavadno jagnje je to jesen povrgla ena ovca pri Spod. Dovjaku. Ušesa so bila zraščena pod vratom, spodnje čeljusti pa sploh ni imelo. Zato seveda tudi ni moglo živeti.

Želuče. Le malo kedaj je o Želučanih kaj brati v „Kor. Slovencu“. Smo pač čisto zaplankani. Želuče je tista vas v občini Zgornja Vesca, o kateri je bilo pred časom čitati v „Kor. Slovencu“, da si želi avtonomijo v naši zgornjeveški republiki. Res smo včasih malo bolj svojeglavi, toda vsaka stvar ima tudi svojo dobro stran. Podjetni smo pa res tudi, kako dolgo se že pripravljamo, da popravimo naš vodovod, toda edinosti nam precej manjka. No pa se bomo ja menda vendar poglivali. Pa še nekaj je novega: Janez Smole, pd. Mlinar, jo je tuhtal in gruntal, kako bi popravil svojo žago. In glej ga, da ga je pihnil. Začel je koptati in riti v zemlji, da so ljudje že z glavami majali. A danes pa že kar buči pri Mlinarju, tako mu gre žaga, katero je napravil na pogon s turbino. Turbino je napravil in montiral g. Alois Plaschberger v Beljaku. Delo je prav izvrstno dovršil, da se lahko priporoča tudi drugim za taka podjetja. Končno pozdrave vsem bratom in sestram širom slov. Koroške.

Bilčovs. (Tatvina.) Pri posestniku pd. Peternevu v Pogradu je pri belem dnevu nek uzmovič pokradel iz sobe v prvem nadstropju precejšnjo svoto denarja, precej srebrnine, zlato uro, precej obleke, par kg medu in še nekaj raznih drugih reči. Tatu še niso izsledili. Je pač v opomin, da naj se v današnjem času hiše bolj zapirajo.

Gornji grad. Dragi „Koroški Slovenci!“ Naj izvedo cenjeni čitatelji „Kor. Slovenca“, da te tudi v Jugoslaviji pridno prebiramo. Pa še kako težko čakamo zmiraj na Tvoj prihod v naš skriti kotiček, v ta tihi in plaminski raj slovenske domovine, v Gornji grad na slovenskem Štajerskem. Vse Tvoje novice, naj bodo že vesele ali žalostne, nas razveselijo; s prav posebnim veseljem pa prebiramo poročila, da se vrli fantje in dekleta še vedno krepko držite starih navad in se navdušujete v narodnih društvih za vse dobro in koristno. Vsa čast Vam, dragi koroški Slovenci, le tako naprej in ne dajte se strašiti od ljudi, ki so zatajili svoj mili materni jezik! Tudi mi bi Ti imeli marsikaj poročati, pa dobro vemo, da imaš premalo prostora, zato Ti sporočamo samo nekaj, kar bo gotovo zanimalo vse čitatelje. Pri zadnjem predavanju kat. prosvetnega društva v Gornjem gradu se je deklamirala pesem „Koroška Slovenka“. Med občinstvom je bilo splošno navdušenje, vse je klicalo: „Bog živi vse zavedne in vrle koroške Slovenke!“ Tudi mi koroški Slovenci, kar nas je tukaj, Vam kliče-mo: „Draga koroška dekleta, Bog Vas živi!“ Pošiljamo vsem podjunskim fantom in dekletom najiskrenejše pozdrave, tudi vsem drugim čitateljem „Kor. Slovenca“, posebno pa vsem članom pliberškega in škocijanskega izobraž. društva. Gornjegradski koroški Slovenci.

Tinje. Veliko veselje vlada zdaj v naši fari, ker so zaželjeni zvonovi prišli 24. oktobra v Celovec. Največji tehta 1962 kg, drugi 755 kg, tretji 505 kg, četrti 379 kg, in peti 214 kg. Vse je pokoneu. Dekleta pridno pletejo vence. Možje in fantje pripravljajo vozove. Žene premiš-ljujejo, kako bodo doma praznovalе to veliko

slavnost. Zvonovi se bodo blagoslovili v nedeljo 5. novembra ob 8. uri dopol. in sicer po g. knezoškofu dr. Adamu Hefteru.

Sveče v Rožu. Na zeganje dne 15. oktobra so jo ob priliki veselice pri Adamu naši Nemčurji fejn pogruntali; šepfli so se med seboj učitelji — to učitelji —. Tako jo je menda prav junaško sukal nek učitelj iz st. Janža, da je napravil gostilničarju mnogo škode. Gratuliramo naši nemčurski inteligenci k uspehu. In taki učitelji vzgojujejo naše otroke. Drugače so napravili naši fanti. Namesto pretepa in preobilnega veseljačenja so se spomnili našega bolnega rojaka Tomaža Beguša, ki se nahaja v skrajni bedi. Dva odlična fanta Weisič Metod in Tone Beguš sta stopila skupaj ter pobirala za njega milodare. Nabrala sta 217.720 K, 5 din. in 3 lire. Iskrena hvala vsem darovalcem, posebno pa zbirateljema.

Peče. (Pogreb Ignacija Mikula.) V ponedeljek dne 16./X. t. l. se je vršil iz Peč na britof Pod Lipo lep pogreb rajnega Ignacija Mikula, posestnika in kolarskega mojstra, pd. Dimnika; poleg obilne množice ljudstva sta spremljali krsto rajnega pečka in podklosterska požarna bramba. Gospod provizor Tomaž Oraž so imeli lep nagrobni govor. Rajni so bili vzoren mož v vsakem oziru, krščanski skoz in skoz, večleten cerkven ključar, zaveden Slovenec stare korenine, so radi prebirali slovenske časnike, zlasti stari „Mir“ in Mohorjeve knjige; še na smrtni postelji so imeli na mizici poleg molitvenika „Zgodovino slovenskega naroda“. Za vsakega človeka so imeli pravo besedo, celo prijetni v vsaki družbi, spoštovani zavoljo tega tudi od Nemcev (akoravno niso zatajili nikoli slovenskega značaja). Župniki, kakor sedanji mil. g. prošt Gregor Einspieler in gospod doktor Čukala so imeli rajnega za osebnega prijatelja; pri inštalaciji zadnjih niso mogli pozabiti burk gosp. župnika Menteja. Bolehali so že par let na mučni prsni bolezn, koji se je pridružila zavrtna pljučnica in konec je bilo; „sedaj pa bo resnica“, so rekli pred 1 mesecem, in bila je. Rešeni so vsega zemeljskega trpljenja, kojega so obilno okusili, a trpeli potrpežljivo kakor pravični Job. Bog jim bodi v večnosti obilen plačnik! Njih grob bo ostal mnogim v lepem spominu.

Kamen. V nedeljo 22. oktobra je tukaj na postaji pred odhodom vlaka ob 1/2 10. uri dop. nagloma umrla N. Hudelist, pd. Spehkinja v Tinjah. Zadel je jo srčna kap.

Galicija. (Smrt.) V soboto 14. oktobra so v Celovcu nesli k večnemu počitku našega rojaka barona Rožer-Rata. Umrli je bil veren katoličan in zaveden Slovenec. Čeravno je služboval večinoma v tujini in se je povzpел do visoke časti, je ostal zvest sin svojega naroda. Svoj rojstni kraj je rad obiskoval. Naj počiva v miru! Družini Rožarjevi naše sožalje!

Vogrče (Pogreb). Tužno je pel naš zvon — samotar — ko smo 11. t. m. spremljali mlado Lubasovo gospodinjjo na njeni zadnji poti. Umrli je, še le 24 let stara, nenadoma po porodu prvega otroka. Pokojnica je bila, četudi tako mlada, zelo razumna in marljiva gospodinja, vzor-žena, miroljubna in prijazna značaja, kot dekle vedno vzgledna Marijina hčerka, ter posebno dobra igralka. Na grobu se je spominjal domači g. župnik njenih vrlin, pevci pa so ji zapeli ganljivo slovo. Bog bodo narodno-zavedni Lubasovi in Velipovi družini, posebno pa neotlažljivemu možu, ob tej bridki izgubi zvest tolažnik! Ti pa, draga Katra, prosí za nas pri Bogu, da se sledeč Tvojim stopinjam enkrat srečno snidemo nad zvezdami!

Pečnica pri Ledenicah. Iz mnogih krajev prihajajo vesti, da neizprosna smrt pobira iz naših vrst najboljše ljudi. Tudi nam je vzela letošnjo jesen eno naših najboljših žena. Dne 22. avgusta je umrla v beljaški bolnici Marija Mikl, p. d. Kvedrinja v Zg. Borovljah nenadne smrti. Bila je samo par dni bolna. Rajna je bila pridna in varčna gospodinja, krščanska mati in tudi odločna Slovenka. Bila je v času zasedbe predsednica ženskega društva Ledenice. V najlepših letih svojega življenja je morala zapustiti pet nedoraslih otrok in svojega že deset let slepega moža. Prepeljana je bila domov in ob velikanski udeležbi pokopana dne 24. avgusta. Domači pevski zbor ji je zapel v slovo žalostinko. Ni bilo očesa, ki ne bi bilo rosno ob pogledu na sle-

pega moža s peterimi otroci. Počivaj mirno, draga Mojcej, v svoji dragi domači zemlji, ki si jo tako iskreno ljubila! — Ve pa krščanske žene naše občine, posnemajte jo, da se naš naraščaj ne bo izgubil v današnjem razburkanem svetu. Dne 1. oktobra pa sta se poslovila od nas Roza Pečnik in Tone Pintar ter odpotovala v Ameriko. Mnogo fantov ju je spremljalo do postaje Področica, kjer so jim zapeli v slovo še mnogo naših krasnih slovenskih pesmi. Ko je vlak že odhajal, je še donela zadnja pesmica „Mav čez jizaro“. Jako težko sta se ločila od svoje domače grude, pa pri teh razmerah se bo še marsikateri podal iskat boljše kruha v tujino. Nadejamo se pa, da se v nekaterih letih zopet zdravi vidimo v naši gorski domovini! Vama pa, Tone in Roza, kličemo v tujino besede: Bodita tudi v tujini to, kar sta bila doma, ohranita sv. vero in neupogljivi slovenski značaj! Ohranita v spominu svojo slovensko domovino!

Bilčovs—Brančavas. Tukajšnji zavedni pd. Baštejevi družini v Brančvasi je 2./X. t. l. umrl 12letni Primej. Dasi še tako mlad, je bil zelo nadarjen, žal da ni imel zdravja. Vrli Boštejevi družini naše pristrčno sožalje!

Št. Janž v Rožu. Smrt nas je obiskala in plemenito žrtev si je izbrala. Urše Einspielerjeve, pd. Plažičeve mame ni več med nami. Vzor slovenske matere je bila, četudi ji ni naklonil Bog lastnih otrok. Ljubila je Boga v lepih in hudih urah, ljubila je svoj narod iskreno in globoko v jasnih in črnih dneh, trpela je mnogo, dolgo in udano. To je kratka pa velika vsebina njenega življenja. Usahnula je korenina, kakoršnih je malo — njen cvet pa bo rodil novo življenje v domovini večne Pravice, Resnice in Dobrote. Njeni zgledi nam naj bodo v posnemanje. Tistim, ki je ta udarec pretrgal močno zasidrano srčno vez naše sožalje!

DRUŠTVENI VESTNIK

Šmihel nad Pliberkom (Narodna veselica). V nedeljo dne 22. oktobra se je zopet enkrat zbralo v Šmihelu na stotine naših najzavvednejših Slovencev. Prišli so oni, ki še niso klonili filnika pod tuje robstvo; oni, ki nosijo v sebi še narodni čut, narodno zavest in narodni ponos; oni, v katerih žilah se vre kipeča slovanska krv; oni, ki ljubijo lepo, pošteno zabavo, na narodno veselico, ki jo je priredilo naše izobraževalno društvo. Na sporedu so bile deklamacije, nagovor, igra „Naša kri“ in petje. Udeležba je bila impozantna in uprizoritev je vsestransko izvrstno uspela. Čast tebi mladina! Srečna je bila misel uprizoriti igro „Naša kri“, ki tako krasno slika boj naših očetov proti tujstvu in obenem znači tudi sedanje razmere koroških Slovencev. Da bi imeli tudi danes rod, ki nad vse ljubi svoje domove, domačo zemljo in narodno svobodo! Da bi imeli tudi danes ljudi, ki odklanjajo sinove tujcem! Da bi imeli ljudi, ki volijo raje smrt kot hlapčevstvo! Da bi čuli vsi Borštnikove besede: Ljubite to zemljo, kakor smo jo mi, vaši očetje! In ko bodo pozni vnuki o teh težkih dneh in mogočnjadlo pozni vnuki o teh težkih dneh in mogočnjaki naj pomnijo, da naša kri ni igrača!

RAZNE VESTI

— Potniki v inozemstvo smejo nesti preko meje brez posebnega dovoljenja 500.000 K. — V Jugoslaviji pijane osebe ne smejo potovati po železnici. — Na pošti se od 1. nov. dalje v vinarjih ne bode več računalo. — Za zlato krono se zaračuna pri carinarnicah od 30. okt. do 5. nov. 15.050 pap. kron. — Naša uboga republika ima 64 višjih uradnikov s preko 5 milijonsko mesečno plačo, 324 sekcijskih šefov s preko 4 milijonsko mesečno plačo, 817 dvornih svetnikov s 3 milijonsko mesečno plačo. Za plače vseh teh 1205 višjih uradnikov potrebuje država letno 49.000 milijonov kron.

Nova tolažba za ženske. So ženske, ki se za vsako malenkost spuste v jok in prelijejo pri tem precejšnjo količino „grenkih“ solza. Sedaj je londonski zdravnik dr. Aleksander Fleming dokazal, da so solze — zelo zdrave in sicer imajo to lastnost, da ubijajo razne bacile. Imenovani zdravnik je pomešal eno edino kapljo solzne tekočine z milijonom mikrobov in

je ugotovil, da so čez eno sekundo poginili vsi mikrobi. To pa povzroča snov, ki se nahaja v solzah in nosi znanstveno ime „lysoeyn“. Torej vendar le nekaka korist od ženskega joka!

Republika s 1500 prebivalci med Avstrijo in Nemčijo. Prebivalci Valserske doline in Obersdorfa hočelo ustanoviti svojo lastno republiko, ki bi bila povsem neodvisna od Avstrije. Kakor poročajo nemški listi, sta Francija in Anglija že privolili v ta projekt, ki se sedaj predloži Društvu narodov. Valserska dolina spada politično k Avstriji, gospodarsko in carinskotehnično pa je priključena nemški državi.

Inserirajte v Koroškem Slovencu!

ZA SLOVENSKE GOSPODINJE

Kako očistimo platno tintnih madežev? Raztopi v vroči vodi 20 g vinskega kamna in 10 g galuna in operi v ti tekočini madeže! Madeži izginejo brez da bi se platno poškodovalo.

Sirovo maslo ostane najdalje sveže, ako ga stlačimo v kako posodo (steklenico s širokim vratom) in ga postavimo z odprtino navzdol v kako skledo. V to skledo nalijemo vsak dan svežo vodo. Na ta način ostane sirovo maslo dolgo svežo in okusno.

Saje čez zimo po gredah posejane gnoje prvič in drugič prepode polže in bolhače (bolhe).

GOSPODARSKI VESTNIK

Nove poštno pristojbine so od 1. nov. naprej za svetovno pošto sledeče: pismo do 20 g 1500 K, do 40 g 2250 K, dopisnica 900 K, rekomandacija sama 1500 K, rekomandirano pismo 3000 K.

Dunajski trg. Mesne cene: goveje 14—36.000 kron, telečje 24—34.000 kron, zrezek 40—48.000 kron, ovčje 14—22.000 kron, svinjsko 34—42.000 kron, povejeno 36—44.000 kron, maslo 28—30.000 kron, slanina 38—42.000 kron, sirovo maslo 50—60.000 kron za kg. Cene sadju: jabolke 800—1800 kron, hruške 1100—4500, orehi 6500—8000, češplji 3600—4000, kostanji 3500—4500, grozdje 7—12.000, fige 12—12.500, brusnice 7—8000 kron za kg. Eno jajce 2600—2700 kron. Cene zelenjave: krompir 800—1000, kislo zelje 4—4400, jedilne buče 1800—2400, zelen fižol 2800—4000, čebula 2600—3600 kron za kg. Konji: lahki vprežni 2½—7 milijonov, težki 6—12 milijonov, kočijski 4—8 milijonov kron. Krma: seno 140—220.000 kron, detelja 200—240.000 kron, za 100 kg. Cene živini: volí 9—15.000 kron, krave 8—13.000 kron, teleta 12—22.500 kron, pitane svinje 26.800—30.700 kron za kg žive teže.

Borza. Dunaj, 30. okt. Dinar 1160, dolar 73.550, nemška marka 18, poljska marka 4.70, funt šterling 329,100, francoski frank 5110, švicarski frank 13.270, holandski goldinar 28.800, lira 2870, češka krona 2330, ogrska krona 29 avstr. kron.

Curih, 30. okt. Avstrijska krona 0,0077, nemška marka 0,13½, češka krona 17,50, dinar 9,20.

Listnica uredništva.

Radiše. V narečju dopise principijelno ne priobčujemo. — **Rebrca.** Pismo sprejeli. — **A. B. C.** Hvala, ali članek bi bil primeren za kak nabožen list.

Listnica upravnštva.

J. Ovčjak, Pliberk. Odpošljeta se vedno po 2 eksemplarja. — **Kdor nam pošlje 1. do 21. številko lanskega letnika, dobi list pol leta zastonj.**

V najem

iščem hišo, tudi z vrtom ali z nekaj zemljiščem, v bližini železnice. Ponudbe na upr. lista.